

עלייה חדה בהיקף תחלואת הקורונה ביהודה ושומרון מעלה את סיכוני ההדבקה ההדדית בין ערביי ישראל לבין החברה הפלסטינית

17 בנובמבר 2020

עיקרי תמונת המצב

לאחרונה חלה עלייה חדה במספר חולי הקורונה הפעילים ביהודה ושומרון. על פי נתוני משרד הבריאות הפלסטיני מספר החולים הפעילים עומד עתה על 4,897 אולם לדברי שרת הבריאות הפלסטיני מספרם גבוה פי שלושה מהמספרים המתפרסמים בכלי התקשורת. היקף התחלואה הנרחב ביהודה ושומרון והעדר אכיפה אפקטיבית מגבירים את סיכוני ההדבקות, שבין ערביי ישראל (אשר סובלים משיעורי תחלואה גבוהים יחסית למגזרים אחרים), לבין החברה הפלסטינית. בין ערביי ישראל לפלסטינים קיימים מוקדי חיכוך רבים ובכלל זה ביקורי ערביי ישראל ביהודה ושומרון; כניסת עובדים פלסטינים לישראל למטרות עבודה (באורח חוקי ובלתי חוקי) וקיום חתונות של ערביי ישראל באולמות אירועים ביהודה ושומרון. הקושי למניעת ההדבקה ההדדית גבר עוד יותר בחודשים האחרונים לנוכח הפסקת שיתוף הפעולה של הרשות הפלסטינית עם ישראל, גם בנושא אזרחי רגיש כמו המאבק במגפת קורונה.

תצלומים מחתונה בכפר ברטעה אלשרקיה, שבשטח הרשות (חשבון היטויב של סטודיו עמר, 7 באוקטובר 2020). בכפר נמצאים חמישה אולמות אירועים, שבהם מתקיימות חתונות של ערבים ישראלים המתגוררים בואדי ערה.

עליית היקף התחלואה בשטחי הרשות

לאחרונה חלה עלייה חדה במספר חולי הקורונה המאומתים ביהודה ושומרון (כשמחוז שכם מוביל במספר החולים). על פי דיווח משרד הבריאות הפלסטיני עומד עתה מספר החולים הפעילים על 4,976 לעומת 4,281 לפני כשבוע. במהלך השבוע שחלף נוספו 3,194 חולים חדשים לעומת 2,358 שאותרו לפני

כשבוע. מספר הנפטרים עלה ל-524, לעומת 477 לפני כשבוע (נתוני משרד הבריאות הפלסטיני, 16 בנובמבר 2020).¹

לאחרונה הצהירה שרת הבריאות הפלסטינית **מי אלכילה** כי היקף התחלואה והתמותה בשטחי הרשות הינו גבוה ביותר. **לדבריה מספר החולים האמיתי (בשטחי הרשות) גבוה פי שלושה ממה שמתפרסם בכלי התקשורת**. היא הוסיפה, כי **התושבים אינם נשמעים להנחיות ולנהלים של משרד הבריאות**. כדוגמא לכך הביאה שרת הבריאות את **המשך עריכת החתונות** במחוז שכם ותופעות של **סילוק צוותים רפואיים** שהגיעו למחוזות שכם וחברון לשם עריכת בדיקות לגילוי נגיף הקורונה (רדיו קול פלסטין כמצוטט ע"י דניא אלוטן, 14 בנובמבר 2020).

התבטאותה של שרת הבריאות הפלסטינית תומכת בהערכות הישראליות **לפיהן היקף התחלואה והתמותה ביהודה ושומרון גבוה בהרבה מהמספרים המדווחים ע"י משרד הבריאות הפלסטיני**. היקף התחלואה הגבוה מגביר את סיכויי ההדבקות בין ערביי ישראל לבין החברה הפלסטינית. לדברי **אימן סוף**, אחראי הקורונה בחברה הערבית מטעם הפרויקטור, זוהי אחת הסיבות לכך, **ששיעורי תחלואת הקורונה גבוהים מאוד במגזר הערבי במדינת ישראל**.

מוקדי החיכוך העיקריים בין ערביי ישראל לפלסטינים ביהודה ושומרון

בין ערביי ישראל לבין הפלסטינים ביהודה ושומרון **קיימים מוקדי חיכוך רבים**:

◆ **ביקורי ערביי ישראל ביהודה ושומרון לצורכי בילוי וקניות**. חלקם אף נשארים ללון בשטחי הרשות

מספר ימים. מנגד, קיימת תופעה של ביקורי פלסטינים בישראל למטרות בילוי ולמטרות חברתיות.

תנועת קניות ערה של אזרחים ישראליים בשוק של ברטעה (דף הפייסבוק "מחסום אלג'למה מג'נין", 14 בנובמבר 2020). תשומת לב שבצילום נראות מכונות עם לוחיות זיהוי ישראליות

¹ פירוט ראו מסמך מרכז המידע מה-16 לנובמבר 2020: "התפשטות נגיף הקורונה ביהודה ושומרון וברצועת עזה (תמונת מצב עדכנית ל-16 בנובמבר 2020)".

תמונות מסרטון המתעד כיצד פלסטינים יוצאים דרך גדר הביטחון באזור פרעון, שמדרום לטול כרם, כדי לבלות בישראל (דף הפייסבוק של טלוויזית אלפג'ר, 7 באוגוסט 2020)

◆ **כניסת עובדים פלסטינים, באורח חוקי ובלתי חוקי, לשטח ישראל.** תופעה זאת בולטת במיוחד

בדרום הר חברון, שם קיימים גם קשרים משפחתיים בין הפלסטינים לבין בדואים ישראלים.

פועלים פלסטינים עוברים לשטח ישראל דרך פרצות בגדר בדרום הר חברון (דף הפייסבוק של יוסף עמרו, 28 ביוני 2020)

◆ **חתונות של ערביי ישראל באולמות אירועים ביהודה ושומרון, בשל המגבלות המוטלות עליהם בישראל.** תופעה זאת בולטת בעיקר באולמות אירועים בכפר ברטעה אלשרקיה שבשומרון, שם מקיימים תושבי ואדי ערה את חתונותיהם; ובאולמות אירועים בכפרי עוטף ירושלים, שם מקיימים ערביי שכונות מזרח ירושלים את חתונותיהם.

תצלומים מחתונה בכפר ברטעה אלשרקיה, שבשטח הרשות (חשבון היוטיוב של סטודיו עמר, 7 באוקטובר 2020).

◆ **כניסה ויציאה של ערביי מזרח ירושלים אל מקומות עבודתם במערב העיר.** מנגד, ערביי מזרח ירושלים מקיימים קשרים חברתיים עם פלסטינים בשטחי הרשות, בעיקר מאזור ראמאללה וכפרי עוטף ירושלים (דוגמא מובהקת לכך הינו **כפר עקב**, שבו רמת המשילות הישראלית נמוכה).

תצלומים מחתונה בכפר עקב, אחד מוקדי התחלואה במזרח ירושלים (דף הפייסבוק של Miran Studio, 14 בנובמבר 2020). כ-40,000 תושבים מכפר עקב עובדים בישראל, בשכונות ירושלים שממערב לגדר הביטחון, מרבית תושבי כפר עקב יוצאים ונכנסים יום יום דרך מעבר קלנדיה?²

◀ **אימן סוף, ראש מטה הקורונה בחברה הערבית מטעם הפרויקטור, העניק ראיון לערוץ רדיו ערבי ישראלי בשפה הערבית, בו התייחס לסיבות לשיעורים הגבוהים של תחלואת הקורונה בקרב ערביי ישראל. לדבריו אחת הסיבות לכך הינה כניסה נרחבת של ערביי ישראל לשטחי הרשות הפלסטינית. לדברי אימן סוף בשטחי הרשות כל העסקים פתוחים: מסעדות, בתי קפה ומרכזי קניות. חלק מערביי ישראל אף נשארים ללון בשטחי הרשות במשך יומיים שלושה, ולאחר מכן חוזרים לכפריהם עם הנגיף. אימן סוף הדגיש את קיומן של חתונות בשטחי הרשות. כיום, לדבריו, אולמות השמחה בואדי ערה סגורים. לכן תושבים רבים נכנסים לכפר ברטעה אלשרקיה (שבשטח הרשות בקרבת ישראל). במקום נמצאים חמישה אולמות ומתקיימים בהם ובמקומות נוספים ברשות חתונות (ערוץ מכאן אלאח'באר ביוטיוב, 11 בנובמבר 2020).**

◀ בראיון נוסף ציין אימן אלסיף כי אלפי ערבים ישראלים נכנסו לתוך שטחי הרשות הפלסטינית לשם בילוי וקניות, ושם לא ממש מקפידים על ההנחיות (Ynet, 17 בנובמבר 2020).

◀ הריאיון של אימן סוף נערך בעקבות החלטת אלוף מרכז (10 בנובמבר 2020) לאסור על כניסת אזרחים ישראלים לשטחי B, ללא הפרדה בין יהודים לערבים. יש להמתין ולראות האם ובאיזו מידה תיאכף החלטה זאת באופן יעיל בשטח³. אימן סוף ציין, כי ההחלטה התקבלה בעקבות המלצות משרד הבריאות לנוכח היקף התחלואה הגבוה בקרב ערביי ישראל. לדבריו בעוד שיישובים חרדים שהיו "אדומים" הפכו ל"צהובים" הרבה ישובים במגזר הערבי חזרו להיות "אדומים" ומשמעות הדבר הינה הטלת סגר מלא עליהם, כולל חנויות ובתי עסק (דף הפייסבוק של רדיו אלשמס, 11 בנובמבר 2020).

² ראו מסמך מרכז המידע מה-3 באוגוסט 2020: "התחלואה בקורונה בשכונות מזרח ירושלים: המקרה (החריג) של כפר עקב".

³ אימן סוף בראיון ל-Ynet, התבטא כי "כעת הוציאו צו אלוף שאוסר על כניסה לשטחי הרשות הפלסטינית. העניין הוא אכיפה. פה ושם עדיין יש אפשרות להיכנס לשם" (Ynet, 17 בנובמבר 2020).